

Nieuwe vraagvorm in de Cito Kijk- en luistertoetsen Voor vwo Duits, Engels en Frans

In de Cito Kijk- en luistertoetsen voor vwo Duits, Engels en Frans komt vanaf komend schooljaar een nieuwe vraagvorm voor. Hiermee wordt getoetst of leerlingen ook in staat zijn *globaal* te (kijken en) luisteren. Wat zijn de grootste veranderingen?

De Cito Kijk- en luistertoetsen werken inmiddels al tientallen jaren als volgt: leerlingen krijgen fragmenten te zien en te horen van steeds ongeveer een minuut. Voorafgaand aan het fragment hebben ze al kort de tijd gehad de bijbehorende opgave te lezen. Tijdens of na het fragment kiezen ze een antwoord en lezen ze alvast de opgave bij het volgende fragment. De toetsen werken dus steeds met relatief korte, afgebakende fragmenten, waarbij de leerling van tevoren al weet waar hij of zij op moet letten. Deze manier van bevragen valt onder het kopje *selectief* luisteren: de leerling is al op de hoogte van waar op gelet moet worden, en kan zich tijdens het kijken en luisteren focussen op de relevante informatie. Daarnaast zitten er in de Kijk- en luistertoetsen, vooral bij Engels en Duits, soms opgaven bij die *voorspellend* luisteren meten: de leerlingen moeten kiezen welke van de twee mogelijke antwoorden op de plaats van de piep had moeten komen. Vanaf 2020 komt er in de Kijk- en luistertoetsen vwo Duits, Engels en Frans een nieuwe vraagvorm bij.

Bij de nieuwe vraagvorm houdt de leerling tijdens het kijken en luisteren het opgavenboekje gesloten. Het fragment (audio of video) duurt aanzienlijk langer dan de gebruikelijke één minuut, maar zal doorgaans niet langer zijn dan acht minuten. Dit om niet te veel een

beroep te doen op het geheugen van de leerlingen. De leerlingen (kijken en) luisteren en proberen de lijn van het verhaal te volgen. Leerlingen wordt aangeraden om tijdens het fragment aantekeningen te maken. Na het fragment volgt een lange antwoordpauze. Hierin krijgen leerlingen de tijd om de opgaven te lezen en meteen te beantwoorden. Ze mogen daarbij natuurlijk gebruikmaken van hun aantekeningen. De opgaven zijn nog steeds meerkeuze, maar vragen bewust niet naar kleine details. De opgaven gaan over de hoofdzaken en de belangrijkste details uit het fragment. Grofweg bevragen we dat wat een leerling zelf zou vertellen als hij of zij het fragment zou moeten samenvatten.

Het afgelopen schooljaar is bij alle talen deze vraagvorm getest op een aantal scholen middels proeftoetsing. De eerste reacties zijn positief tot zeer positief, ondanks de onwennigheid. Het merendeel van de docenten en leerlingen ervaart het als natuurlijker en zelfs rustgevender dan de gebruikelijke, kortere fragmenten met steeds één vraag per fragment. De moeilijkheid van de opgaven in dit nieuwe onderdeel was volledig in lijn met die van de gebruikelijke opgaven.

Dat is voor het Cito reden geweest om dit onderdeel vanaf komend schooljaar standaard op te nemen in de kijk- en luistertoetsen op het vwo. Het is wel wenselijk dat leerlingen (en docenten) de kans krijgen om aan deze nieuwe manier van toetsen te wennen. Op de Cito-site zijn daarom voor elke taal een of meer oefenfragmenten beschikbaar. Hiermee kunnen docenten zich een goed

beeld vormen van hoe deze vraagvorm werkt. Maar het wordt ook aangeraden om enkele oefenfragmenten bij de eigen leerlingen af te nemen. Daarmee wordt voorkomen dat de nieuwigheid van dit onderdeel op oneerlijke manier de prestaties van de leerlingen beïnvloedt.

Mede op basis van de ervaringen bij de afnames in januari 2020 gaat het Cito beoordelen of het interessant is ook op basis van deze vraagvorm op te nemen. ■

Dennis van den Broek (Cito)

Heeft u vragen of opmerkingen? Mail ze naar <klantenservice@cito.nl>.

PRAKTISCHE DETAILS

- Het fragment duurt maximaal acht minuten.
- De lengte van de antwoordpauze hangt af van het aantal vragen dat over het fragment gesteld wordt. Er wordt gerekend met 25 seconden per gestelde vraag. Als bij het fragment zes vragen horen, dan krijgt de leerling tweeëneenhalve minuut de tijd om de opgaven te lezen en te beantwoorden.
- De opgaven zijn bij Duits en Frans in het Nederlands. Alleen bij Engels zijn ook bij deze vraagvorm de opgaven in de doeltaal.
- Het fragment kan audio of video zijn en zal wat inhoud betreft niet veel afwijken van wat er normaal in de kijk- en luistertoetsen op vwo ingezet wordt.
- De rest van de fragmenten en opgaven veranderen niet.